

ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ ΔΑΠΟΝΤΕ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΝ Γ *)

Τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα δουλικῶς προσκυνῶ καὶ τὴν ἁγίαν τῆς δεξιᾶν πανευλαβῶς ἀσπάζομαι.

Ἐβλογητὴς ὁ Θεὸς ἡμῶν, παναγιώτατε δέσποτα, ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς καὶ διδοὺς κατὰ τὴν καρδίαν ἡμῶν. Πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμησεν ἡ καρδία μου νὰ γράψω πρὸς τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα, διὰ νὰ ἀξιωθῶ νὰ μὲ γράψῃ, ὅτι δύο χρόνοι περπατοῦν ὅπου οὔτε μ' ἔγραψεν, οὔτε τὴν ἔγραψα, μὴν ἔχοντας αἰτίαν. Τυχῶν δὲ τὰ νῦν, δὲν ἔλειψα εὐθὺς νὰ κινήσω τὸν κάλαμον καὶ νὰ γράψω. Τὸ μὲν ἵνα προσκυνήσω τὴν ὑμετέραν ἐπιπόθητόν μοι Παναγιότητα καὶ νὰ ἐρωτήσω τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς μοι καὶ πολυτίμου υγιείας τῆς καὶ νὰ φανερώσω τὴν σὺν Θεῷ ἀγίῳ δι' εὐχῶν τῆς ἁγίων υγιείαν μου. Τὸ δὲ ἵνα ἐξαποστείλω αὐτῇ τὸ παρὸν μου βιβλίον, Λογικὸν Ἐγκόλιον, λεγόμενον, ὄλον ὕμνοι εἰς τὴν Παναγίαν, προσκυνούμεν τὴν χάριν τῆς, νεωστὶ τυπωθὲν καὶ τόδε πρὸς τοὺς ἄλλοις εἰς Βενετιαν, καὶ ἀποσταλέν μοι. Πρόσδεξαι τοίνυν παρακαλῶ καὶ τόδε Δεσπότη μου, προσφερόμενον τῇ ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, ὡς ἀπαρχὴν τινα, καθὼς γέγραπται, καὶ ἕς τὸ ἀναγινῶσκει, ὅχι διὰ τὸν ὕμνογράφον, ὅτι ἀνάξιος, ἀλλὰ διὰ τὴν ὕμνουμένην Κυρίαν καὶ Δέσποιναν, καὶ τοὺς ὑμνοῦντας αὐτὴν καὶ δοξάζοντας ἀξίως, ἀντιδοξάζουσαν, ἐνθουσιωμένην καὶ τὸν ἀχρεῖον ὕμνολόγον, καὶ λέγουσα ὑπὲρ αὐτοῦ τό, Κύριε ἐλέησον.

Ἐἶχα προγράψῃ τῇ ὑμετέρᾳ παναγιότητι καὶ δι' ἄλλο μου βιβλίον, λεγόμενον Χρηστοθήθεια, πῶς ἐτυπώθη καὶ ἤλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ πουλεῖται καὶ νὰ γράψῃ νὰ τῆς στείλουν. Δὲν ἤξεύρω δὲ ἂν ἔγραφε καὶ ἂν τῆς ἤλθεν. Ἐἶχα γράψῃ καὶ εἰς τὴν Σκόπελον εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ τῆς στείλῃ τὸ ἄλλον μου βιβλίον τὸ τυπωθὲν εἰς Λίψαν, Κα-

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους σ. 158.

1. Ἡ πλήρης ἐπιγραφή τοῦ βιβλίου εἶνε :

Ἐγκόλιον Λογικόν

τ. ἔ. Ὑμνοι εἰς τὴν Πανύμνητον Θεοτόκον καὶ εὐχαὶ
διὰ στίχων διαφόρων μετρῶν τε καὶ μελῶν,
ποιηθέντες εἰς ὠφέλειαν καὶ χαρὰν τῶν μετ' εὐλαβείας ἀναγινωσκόντων
παρὰ τοῦ ταπεινοῦ

Κωνσταντίνου Δαπόντε τοῦ ἐκ νήσου Σκοπέλων)

τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου

Ἐνετίῃσι 1770

Τὸ βιβλίον, φαίνεται, ὅτι ὑπερήρασαν εἰς τὸν Πατριάρχην ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν ἐξῆς στίχων τοὺς ὁποίους ἐσημείωσεν οὗτος εἰς τινὰ σελίδα αὐτοῦ.

—Καὶ ὄντως, φίλε, ἐγκόλιον εἶνε τὸ σύγγραμμά σου

καὶ ἡ Ὑπεραγία μου, ἔστω βοήθειά σου

ὁ ὅσον τὸ ἡγάπησα καὶ ἄσπον ἀρεσά μου

ὅπου ἀπὸ τὰς χεῖράς μου δὲν λείπει πίστευσέ με...

θρέπτῃν γυναικῶν, τὸ λεγόμενον, νὰ τῆς τὸ στείλῃ, διὰ νὰ διορθώτῃ αὐτὸ ὅπου ἔχει, ὅτι ἔχει πολλὰ καὶ μεγάλα λάθη, καθὼς καὶ πρὸς τὴν Παναγιότητά σας τὸ ἔγραψα, αὐτὸ δὲ ὅπου εἶναι εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ἐδιορθώθη ἀπὸ λόγου μου καὶ εἶνε διορθωμένον. Δὲν ἠξέυρω δὲ ἂν τῆς τὸ ἔστειλε καὶ ἂν τὸ ἐδιώρθωσεν. Οἶδα Δεσπότη μου, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρειάν ἔχεις, τὰ βιβλία μου δὲν ἀξίζουσι, τὰ μεταχειρίζομαι δὲ ὡς ἀπροστολάτορας καὶ πρέσβεις, ἕνα ἀξιωθῶ τῶν σεβασμίων γραμμάτων καὶ τῶν ἀγίων εὐχῶν τῆς Ἑμετέρας Παναγιότητος, ἧς τὰ ἔτη πολυάρθμα καὶ εὐδαίμονα, Ἀμήν.

αἴψος' Ὀκτωβρίου τρίτη

Ὁ εὐτελής καὶ ἐλάχιστος δοῦλός σου.

Καισάριος

Παναγιώτατέ μοι Πάτερ καὶ δέσποτα.

† Τὴν Ἑμετέραν παναγιότητα δουλικῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν ἀγίαν αὐτῆς δεξιάν πανευλαβῶς ἀσπάζομαι. Τὰ ἀπὸ πέρυσι: Σεπτεμβρίου κδ'. ἱερὰ καὶ προσκυνητὰ γράμματα τῆς ἡμετέρας παναγιότητος πολυποθήτως τε καὶ μετ' εὐλαθείας πάσης ὡς εἰκὸς ἐδέξαίμην. Ἀναγνοὺς δέ, καὶ γνοὺς τὴν πολυπόθητόν μοι, καὶ τιμαλφεστάτην ὑγείαν τῆς (ἦν διαφυλάττει ὁ Κύριος εἰς ἔτων πολλῶν καὶ καλῶν περιόδους) ἐχάρην λίαν, καὶ τὸν διατηροῦντα αὐτὴν ἅγιον Θεὸν ἀπὸ καρδίας ἐδόξασα, οὐ τῷ ἀπέριφῳ ἐλέει δι' εὐχῶν τῆς ἀγίων καὶ γὰρ ὁ ἀνάξιος ζωῆς ὑγιαίνω. Ἐγνων δὲ καὶ τὰ ἐφεξῆς, ἐν οἷς ὀρίζει ἡ Ἑμετέρα παναγιότης, ὅτι ἔλαθε μετὰ τοῦ γράμματός μου καὶ τὸ βιβλίον μου, τὸ κατὰ τῆς ὑπερηφανείας καὶ ματαιότητος νεωστὶ μετατυπωθέν, καὶ τὸ ἐχάρη, καὶ τὸ ἐπαίνεσε καὶ με εὐχῆθη. Εὐχαριστῶ τῇ Ἑμετέρᾳ παναγιότητι. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος νὰ τὴν πολυχρονῆ ὅπου καὶ λαμβάνοντας καὶ ἄλλα βιβλία μου, καὶ μὴ λαμβάνοντας νὰ με εὐχεται, ἴσως διὰ τῶν πολλῶν εὐχῶν, ἀξιωθῶ τῆς σωτηρίας, ὅτι πολλὰ ὁ ἁμαρτωλὸς εἶμαι, καὶ σχεδὸν ἀπεγνωσμένος Δεσπότη μου. Μετὰ ταῦτα προστάζετε νὰ εἰπῶ τὸν γραμματοκομιστὴν νὰ σὰς φέρῃ μίαν γάστραν μὲ ρίζας τραχόνι, καὶ ἕνα κόρυμβον κρόκκου, καὶ ἕνα καλάποδᾶ τεπελίδικον μερισμένον, καὶ ἕνα σκουφον, καὶ ἕνα κοφίνι μὲ ρίζαις μουσμουλιαῖς, καὶ διὰ τὴν ἀγοράν τους ἔχει καὶ παράδες σας. Γράψετε δὲ ξεχωριστὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ἕνα σημείωμα, ὅτι με τὸν καλὸν του ἐρχομὸν νὰ σὰς τὰ φέρῃ ὅλα αὐτά. Ἄς ἠξέυρῃ δὲ ἡ Ἑμετέρα παναγιότης πρῶτον μὲν ὅτι τέσσαρες μῆνες ἐπέρασαν, καὶ μόλις ἔλαθε τὴν γραφὴν σας· δεῦτερον ὅτι ἕως τῆς σήμερον δὲν εἶδα ἀκόμη τὸν γραμματοκομιστὴν, καὶ τρίτον ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ αἴτιον ὅπου ἄργησα νὰ τῆς ἀποκριθῶ, πρέπον εὐθύς, προσμένοντας δηλαδὴ τὸν γραμματοκομιστὴν, διὰ νὰ τὸν δώσω καὶ τὴν ἀπόκρισιν, καὶ τὰ ρηθέντα. Ἰδὼν δὲ ὅτι ἕως τώρα δὲν ἦλθε, καὶ συμπεράνας ὅτι πλέον δὲν ἔρχεται, ἰδοὺ γράφω τὸ παρὸν μου ταπεινόν, καὶ ἰὸ στέλλω καὶ τότε πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν Σκόπελον μὲ τὸ χερί τοῦ ἀδελφοῦ μου. Διὰ τὴν ἀποτυχίαν οὖν τοῦ γραμματοκομιστοῦ, ἀπέτυχεν ἡ ἕμε-

τέρα παναγιότης καὶ τὰ ρηθέντα, ὅχι δὲ ὄλα. Ὅτι ἐγὼ μὲν διὰ βυσσι-
ναῖς, μουσμουλαῖς καὶ τὰ λοιπὰ τριαυτα δὲν εἶμαι καλός, τῷ γραμ-
ματοκομιστῇ καὶ τοῖς ὁμοίοις δέδοται ταῦτα. Εἰς ὅσα δὲ ἤμουν ἱκανός,
ἐφρόντισα, τὰ ἔλαβη, καὶ ἰδοὺ κατὰ τὴν προσταγὴν σας τὰ στέλλω.
εἶναι δὲ ταῦτα, ὁ σκοῦφος, καὶ ὁ καλαποδᾶς τεπελίδικος, ὡς τὸν θέ-
λετε, διηρημένος δὲ ὅχι ὡς γράφετε, ἀλλ' εἰς τέσσαρα μέρη, καὶ ὁ
ἰστός, τὸ ὄρθον αὐτοῦ πέντε. Ὅτι οὕτως ἐφάνη εἰς τὸν ἐνταῦθα καλῆ-
τερον καμηλαυχᾶν, καὶ οὕτω τὸν ἔκαμεν. Ὁ δὲ σκοῦφος καλός κάλλι-
στος, καὶ διπλοῦς, καὶ κατὰ τὸ μέτρον, τὴν κλωστήν δηλαδὴ, ἔπου
ἔστειλατε, ἰδοὺ καὶ ἡ κλωστή, ὀλίγον τι στενώτερος, ὅτι λέγει, μὲ τὸν
καιρὸν ἀνοίγει καὶ πλατύνεται, καὶ νᾶ τὸν φορέσετε μὲ βύζαν.

Εἶναι σιμὰ εἰκοσι χρόνοι, ἔταν ὁ Δημήτριος τῆς βαϊτζάκινας ἀπὸ
τὸν βλαχμαγαλᾶ τοῦ Γόλου ἐδανείσθη ἀπὸ τὸν Χατζῆ Διονύσιον μονα-
στηριακόν μας ὀγδοήντα γρόσα. Καὶ ἀπέθαναν καὶ οἱ δύο, ἔτε δανει-
στής, καὶ ὁ δανεισθεὶς, καὶ τὰ ἄσπρα δὲν ἐδόθησαν, καὶ ζημιούται μὲν
καὶ τὸ πτωχὸ μοναστήρι, βαρύνεται, δὲ καὶ ἡ ψυχὴ του. Ὅθεν ἰδοὺ
στέλλω τῇ ὑμετέρα παναγιότητι τὸ ἴσον τῆς ὁμολογίας, καὶ παρακαλῶ
καὶ μετ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἀδελφοί, καὶ δοῦλοι τῆς, νᾶ κράξετε τὸν παπᾶ
κύρ Ἀποστόλη ὅστις ἠγόρασε διακόσια γρόσα τὰ σπίτια τοῦ Δημήτρη,
ἄξια διὰ χίλια, καὶ τὰ ἔχει. καὶ ἀθεται τὰ ὅποια ὁ Δημήτριος μαυτὰ
τὰ ἄσπρα, καὶ μὲ δικὰ του τᾶγόρασε. Νᾶ τὸν λαλήσετε, νᾶ τὸν παρακι-
νήσετε, ὡς εἶδατε, νᾶ τὰ πληρώσῃ αὐτὰ τὰ ὀγδοήντα, λέγοντές τον πρὸς
τοῖς ἄλλοις, ὅτι ἐνέχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀμαρτίαν ἂν δὲν τὰ πληρώσῃ,
ἔχων σπίτια. ὅπου ἔπρεπε νᾶ τὰ ἔχη τὸ μοναστήρι διὰ τὰ δάνεια, καὶ
τρέπον τινὰ ἀδικεῖ τὸ μοναστήρι, καὶ τέλος, ἔτι ἂν δὲ τὰ δώσῃ θέλει
σταλθῆ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ μοναστήρι, αὐτοῦ, καὶ μὲ τὴν κρίσιν θέλει
ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὰ σπίτια, καὶ τὰ κάμη κονάκι τῶν ταξιδιωτῶν,
δίδωντας εἰς αὐτὸν τὰ διακόσια γρόσα τὴν ἀγοράν του. Ταῦτα παρακα-
λοῦμεν, παναγιώτατε δέσποτα, νᾶ τὸν συντύχετε, καὶ ἔτι πλείονα, καὶ
θαρροῦμεν πῶς θέλει λάδωμεν τὸ δίκαιον, καὶ μείνομεν ὑπόχρεοι εἰς
τὴν παναγιότητά σας διὰ τὴν εὐεργεσίαν. Ἄν ὀρίξετε νᾶ τὸ εἰπῆτε τὸν
ἅγιον ἀδελφόν σας, νᾶ κράξῃ καὶ ἡ πανιερότης του νᾶ τὸν λαλήσῃ καὶ
νᾶ τὸν ἐπιτιμήσῃ, ὀρισμός σας. Ἐχει ὁ Δημήτριος θυγατέρα ὑπανδρον,
πλὴν πτωχὴν, καὶ ὅπου δὲν ἐμέθεξεν ἀπὸ τὴν πατρικὴν περιουσίαν.

Ἐτι εἶναι τώρα δέκα τρεῖς χρόνοι ὅπου ἐκτίσθη ὁ ναὸς τοῦ μονα-
στηρίου, τὸ θαῦμα, καὶ κάλλος τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ θρεῖ ἁγίων ναῶν, καὶ
εἶναι ἀξιογράριστος. Ἐκάμαμε καὶ τέμπλον καὶ εἶναι ἀχρῦσωτο, καὶ
εἶναι παραδείγματος χάριν, ὡς οὐρανὸς χωρὶς ἥλιον, ἢ ἥλιος δίχως
ἀκτίνας. Αὐτὰ καὶ διὰ νᾶ γίνουσι χρειάζονται δέκα πέντε πουμεῖτα.
Ἡμεῖς καὶ οὐ μόνον αὐτὰ δὲν ἔχομεν, ἀλλ' ἔχομεν καὶ τριανταπέντε
χρῆος. ἐστοχάσθημεν λοιπὸν νᾶ εὐγάλωμεν τὸ τίμιον ξύλον, προσκυ-
νοῦμεν τὴν χάριν του, τὸ μέγα ἐκεῖνο ὅπου ἐγὼ εἶχα εἰς τὴν πόλιν,
καὶ τὸ ἐπροσκυνήσετε ἢ παναγιότης σας, νᾶ τὸ στείλωμεν αὐτοῦ, εἰς
οὐναῖν, καὶ βούθειαν τῶν ρηθέντων ἐξόδων τῶν ἀναγκαίων. Ἰδοὺ δὲ
τὸ προγράφω καὶ παρακαλῶ ἂν γνωρίζετε, ὡς γνωρίζετε, πῶς γίνεται

πεντέξ πουγγεῖων σύναξις εἰς ἓνα χρόνον, ἔστω καὶ πρὸς, γράφοντές μοι δηλοποιήσατε. Ἐν ἡξέυρα Δεσπότη μου πῶς διὰ τὸ σέβας καὶ τὴν τιμὴν τοῦ τιμίου ξύλου, καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀγίων μας τεσσαράκοντα, παραβλέπετε γῆρας, καὶ τὰ ἐκ τοῦ γήρους πάθη, καὶ ἄραντες τὸν τίμιον σταυρόν, ὑπάγετε περιερχόμενοι τὰ χωρία, καὶ γὰρ παραβλέπω γῆρας, καὶ τὰ παρόμοια πάθη, ἴσως καὶ πλείονά τε καὶ χειρόνα, καὶ ἔρχομαι μὲ τὸ τίμιον ξύλον. Καὶ οὕτω γίνεται καὶ ἡ πρὸ πολλοῦ μελετωμένη καὶ ποθουμένη ἀντάμωσις ἡμῶν, καὶ ἀπόλαυσις, πρὸ τοῦ θανεῖν, καὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως, καὶ ἡ σύναξις γίνεται διπλῆ, καὶ τὸ τέμπλον χρυσώνεται, καὶ ὁ ναὸς ζωγραφίζεται. Ἀμήν

Ἐπι αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἐμάθομεν, ὅτι ὁ πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς Ὀλλάνδαν μοναστηριακὸς μας παπὰς κύρ Ἀνθίμος Ξαγοριανὸς ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ μελετᾷ διὰ τὰ αὐτόθι. Γράμμα του δὲν ἐλάβαμεν, καὶ παρακαλῶ, ἐρωτήσατε τὸν κύρ Ἰωάννην πρίγγον τὸν γαμβρόν σας εἰ οὕτως ἔχει, ὅτι αὐτὸς χρειὰ τοῦτο νὰ ἠξεύρῃ, ὅτι τὸν εἶχεν εἰς Ὀλλάνδαν ἐφημέριον, καὶ πνευματικὸν δέκα τόσους χρόνους. Καὶ νὰ ἔχω τὴν εἶδσιν μὲ πρῶτον διὰ προσκυνητῶν γραμμῶν τῆς ὑμετέρας παναγιότητος, δηλωτικῶν τῆς εὐκταίας μοι καὶ πολυποθῆτου υἰείας τῆς, ἧς αἱ ἀγίαι εὐχαὶ μετ' ἐμοῦ, τὰ δὲ ἔτη ἔτι, πλείστα, καὶ θεοφιλή. Ἀμήν : ἀχσὴ' μαῖου κε' :

Τῆς ὑμετέρας Θεοφροσύνης Παναγιότητος

δοῦλος ταπεινός

Καισάριος